

פניני הדף

הארות והערות שנאמרו בשיעור הדף היומי בביה"ב "אליהו הנביא" שבזכות רוממה ירושלים
מסכת מנחות ס - פה

העגלון והאלמנה...

זה היה בערב חג שבועות בעיירה המחולקת לשתיים, חצייה הייתה במורד ההר וחצייה השני היה במעלה ובפיה בקשה, בתה הנשואה גרה במעלה ההר ומבקשת היא מהעגלון טובה אם יוכל להעביר לבתה רק "צנצנת חמאה" ויחולו "אלף ברכות על ראשך" הניחי אותה בתחתית העגלה מבקש הוא לצאת לדרכו והנה שוב האלמנה זלמן! הן חמאה ללא חלה מתוקה מה טעם יש לה בבקשה תעביר לה גם את החלה! טוב הניחי אותה יחד עם החמאה, זלמן מתחיל לנסוע ואז קריאה זלמן בבקשה גם את צנצנת הגבינה הזו תעביר לבתי העלובה טוב זהו זה! אולם לאחר כמה פסיעות נשמעה הקריאה זלמן זלמן! קח שלושה רובלים אלו והעבר אותם לבתי הענייה שיהיה לה כסף לקנות נעליים לילדיה טוב! והעגלה יצאה לדרכה במעלה ההר .

לאחר שבועיים רואה האלמנה את זלמן העגלון גנב! גנב! בתי אמרה לי שלא קיבלה שום דבר ממה ששלחתי! ואז זלמן פותח בהסבר משלו ואי באמצע הנסיעה הרגשתי שהחמאה נמסה ומרטיבה את רגלי חששתי שתלך לריק נטלתי את החלה ואכלתי אותה ואכן היה מאוד טעים יחולו... ומה עם הגבינה? שאלה האלמנה נו! חמאה לבד אין לה טעם, היה צריך לקנח בגבינה, והאלמנה פוכרת את ידיה על ראשה אבוי לי, ומה עם הרובלים? הן אכלת אותם? זלמן בטון עגלוני הן את מבינה שעל כזו הובלה יש לשלם הלא כן?!.. (קול חוצב)

כך היא דרכו של היצר הרע והכוח להילחם נגד תעלוליו הוא רק בכח התורה אשריכם לומדי דף העמלים "במטמונים" לקנות את קניני התורה שהיא התבלין נגד היצר הרע...

"אעריכט"

המכרסה של כיבסה

מעשה באשה שהביאה בוגר למכרסה לפני חג הפסח וכשבאה לקבלו בחזרה חיפשו הרבה ולא מצאו ובעל המכרסה התנצל ונתן לה זיכוי לניקוי יבש כסך עלות הבגד האשה נתנה את הזיכוי לבני משפחתה שישתמשו בזה והיא קנתה בוגר חדש ולאחר הפסח כשירר הלחין במכרסה מצאו את הבגד ובעת תובע בעל המכרסה שתשלם לו את ההשתמשות בזיכוי ותיקח את הבגד ומנגד היא טוענת אין לי מה לעשות עם הבגד מיהו הצורך בטענתו?

היו את דעתכם בנידון לפקס 02-5817174

א) דף ס. מו"ק: נתינת 30 אג' לצדקה ב"ויברך דוד".

נתבאר בגמ' שיש להסתפק בנתן שמן על מנחה פחות משיעור כזית ומכאן דנו הפוסקים לנתינת צדקה פחות משיעור פרוטה ומלשון השו"ע י"ד (רמט"ד) משמע שצריך שיעור פרוטה.

afken: מצוי מאוד שאנשים נותנים 30 אג' לצדקה וכיום לאחר עליית שיעור הכסף בעולם אין בזה שיעור של ג' פרוטות האם יש ענין בנתינה זו?

ב) דף סא. מו"ק: נסיעה במונית שתלוי בתוכה צלב.

נתבאר בגמ' לגבי צורת ההנפה של שתי הלחם ונח' הראשונים בצורת נענוע הלולב לדעת בעה"ט אין לנענע 6 קצוות משום שזה דומה לצורה חיצונית והיינו צורת שתי וערב והשו"ע (או"ח תרנ"א ט') חולק.

afken: אדם שעלה למונית וראה שתלוי במראה צורת הסמל של הנצרות האם ימנע מלנסוע עמו?

ג) דף סב. מו"ק: יד תותבת האם נחשבת לכיסוי.

נתבאר בגמ' לגבי חמשה שהביאו קורבן אחד שאין כולם מניפים משום חציצה.

afken: השו"ע או"ח (צא ד) פסק שהנחת ידו שלו על ראשו לא נחשבת לכיסוי אלא של אחר ויש לדון במי שיש לו יד תותבת או גבס בידו האם נחשבת ככיסוי שיוכל לברך ע"כ.

ד) דף סג. מו"ק: מצה עגולה מלפני פסח או לא עגולה ער"פ אחר חצות.

נתבאר בגמ' החילוק בין מצה לרקיק ובאבן עזרא (ויקרא ב, ד) כ' שמצה נק' חלה פ' עגול.

afken: אדם שיש לפניו מצה עגולה שנאפתה קודם הפסח או שנאפתה בער"פ אחר חצות אבל אינה עגולה מה יעדיף?

ה) דף סד. מו"ק: קידש על יין מגולה האם צריך לחזור ולקדש.

נתבאר בגמ' שחט שתי חטאות ציבור בשבת והראשונה היתה כחושה יש להסתפק ולפוטרו כיון שהראשונה אינה ראויה מצד הקריבהו נא לפתית.

afken: אדם שקידש על יין שהיה מגולה ונתברר לו לאחר מעשה האם צריך לחזור ולקדש?

הרבה להם תורה ומצוות

שאל הרמב"ם מדוע הרבה והיה עדיף לתת כמה מצוות והיו מקיימים אותם בקלות? ות' בכדי שנעשה מצוה אחת בשלימות. ועפ"י ניתן לבאר הגמ' ע"ז (יח) מספרת שר"ח הקהיל קהילות ברבים וראהו רבי יוסי בן קיסמא ותמה על שמסכן עצמו לתורה שאלו רבי חנינא יש לי עוה"ב? אמר לו ר' יוסי יש לך איזה מעשה טוב שעשית? א"ל מעות פורים נתחלפו לי ונתתי הכל לצדקה ותמוה הוא ויש לבאר ששאלתו היתה יש איזה מעשה טוב שעשית ואף אחד לא יודע עליו מצוה אחת לשם כך הרבה לנו את המצוות.

העומר יסוד האמונה

יש לבאר את הענין מדוע לא נכתב בתורה ממחרת הפסח ובכך לא היה פתח לצדוקים לטעון שהכוונה למחרת השבת? ומה המיוחד בעומר שבזכותו ניצלנו מהמן הרשע כמבואר במס' מגילה? ומה המיוחד בו שע"כ הקב"ה ידחה את עמלק שנק' ג"כ ראשית? והיסוד הוא שעמ"י החלו לאכול מזריעתם רק כשהקריבו את העומר ועד אז אכלו מהמן שירד להם וזה המשך לאמונה שגם מה שאנו זורעים הכל מהשגחת ה' ונתן הקב"ה כח לחכמים שהם יאמרו שממחרת השבת היינו לאחר פסח בבחי' ויאמינו בה' ובמשה..

אלו שנדבו להחזקת הגלילון: הרב בוצ' אלק"ט, הרב ירון אשכנזי, הרב א"ל בן אד"ה, מא"ר כהן אהרן משה, איתן כהן ומשה, משה זצ"ל, א"ל אהרן, הרב יוסף אהרן כהן, הרב אהרן אהרן אהרן!

תשובות ניתן לשלוח למערכת "פניני הדף" בלבד!

רח' פולונסקי 26 ירושלים פקס: 02-5817174 טלפון: 02-5829850

השיעור בדף היומי נמסר ע"י הרב אהרן בן אייבה שליט"א

מידי ערב בשעה 20:15 לאחר תפילת ערבית, בביה"ב אליהו הנביא רח' פתח תקווה 1 שבזכות רוממה

- (ו) דף סה. **הוי"ו**: תרם לאדם שעשה מופת והתברר שמשתמש בקבלה מעשית.
נתבאר בגמ' שהתנאים הנצרכים לאדם להתמנות בסנהדרין שתהא לו ידיעה בענייני כשפים ולענין זמנינו עיין שער רוח"ק (י.ויו"ד (קעט)
הערה: אדם שתרם כסף רב לאדם אשר הפליא אותו במופתים ונודע שהשתמש בקבלה מעשית האם יכול התורם לתבוע כספו חזרה?
- (ז) דף סו. **הוי"ו**: לקיחת פרי חדש בספירת העומר ביום הראשון.
נתבאר בגמ' שאמימר היה מונה רק ימים ולא שבועות כיון שהספירה בזה"ז היא רק זכר למקדש וזה אחת הסיבות לאי ברכת שהחיינו.
הערה: האם יש ענין לקחת בספירה הראשונה פרי חדש כדי לצאת שיטות הראשונים הסוברים שגם על העומר מברכים שהחיינו.
- (ח) דף סז. **הוי"ו**: קנה ענבים מגוי לעשות יין האם רשאי לאכול מזה בלא לעשר.
נתבאר בגמ' לגבי מירוח נכרי שפוטר ממעשר אולם בקונה ענבים לעשות מהם יין חייב לעשר שוב דלא נגמרה מלאכתו וכ"כ המב"ט (ב קצו)
הערה: אדם שקנה ענבים ע"מ לעשות יין שאז מתחייב במעשר וחפץ לאכול מעט ענבים האם רשאי?
- (ט) דף סח. **הוי"ו**: חדש בגידולי מים.
נתבאר בגמ' ענין איסור אכילת חדש עד הקרבת העומר ודין בני חו"ל לעניין איסור חדש ועיין בשו"ת שבה"ל (ב' קס"ב) לעניין סחורה בחדש.
הערה: האם איסור חדש שייך גם בגידולי מים ועיין בשו"ת שבה"ל (ח"א רה' הע' בס'י' רד) שדן לגבי ברכתם של גידולי מים.
- (י) דף סט: **הוי"ו**: עשיית מקווה על ידי כלי חד - פעמי.
נתבאר בגמ' לגבי כלי אבנים וכלי אדמה אם מקבלים טומאה ונחלקו אחרוני זמנינו בגדר כלי חד פעמי אם שם כלי עליו.
הערה: יש לדון לגבי הכשר עשיית מקווה לדעות הסוברים שאין לקדש או ליטול ידיים בכלי חד פעמי האם ניתן לעשות מקווה בזה.
- (יא) דף ע: **הוי"ו**: ברכת לחם הנעשה משיבולת שועל לחולי צליאק.
נתבאר בגמ' ובראשונים מהו שיבולת שועל אולם בירושלמי (חלה פ"א א') משמע שאינו המין המצוי בינינו ועיין נשמת אברהם (תנינא תסא).
הערה: חולים שאינם יכולים לאכול חיטה ולשם כך אוכלים לחם העשוי משיבולת שועל יש לדון מה הברכה שיברכו עליו ועל המצה מזה.
- (יב) דף עב: **הוי"ו**: מכירת מצווה לאחר שקנה אותה.
נתבאר בגמ' ובתוס' ישנים (קידושין נב:) שיכול הכהן למכור חלקו בקורבן לחבירו אולם בפמ"ג (יו"ד סי' כח שפ"ד לו) כ' שאין למכור מצוות.
הערה: אדם קנה עלייה לתורה ורוצה אדם אחר לקנותה ומוכן לשלם עליה יותר ממה שמשלם הקונה האם רשאי לעשות כן.
- (יג) דף עג: **הוי"ו**: בניית מקווה טהרה מממון שהתנדב גוי.
נתבאר בגמ' שגם גויים נודרים נדרים ונדבות ומקבלים מהם ובשו"ע (יו"ד רנ"ד) נתבאר דיני קבלת צדקה מגוי בצנעה ובפרהסיא.
הערה: ישוב שאין בקרבתם מקווה טהרה והשיגו תרומה נכבדה מגוי שהודיע בציבור שהוא מתנדב האם יקבלו ממנו.
- (יד) דף עד: **הוי"ו**: אמירה הנשמעת מזולזלת לאומרה בפרהסיא.
נתבאר בגמ' שרבי אמר סברא תמוהה ולכך צחקו עליו ועיין בשו"ת חוות יאיר (סי' קנב) שכ' לבאר את הלשונות התמוהים בש"ס.
הערה: רב מוסר שיעור בציבור ולפתע נשאלת שאלה שכביכול מראה שהשואל נכנס כעת לשיעור האם מותר לומר היכן ראשך היה?
- (טו) דף עו. **הוי"ו**: נטילת ידיים לנוגע בנעליים חדשות למודרם.
נתבאר בסוגיא לגבי הבעיטה שהיו בועטים במנחות יש שפי' שעושים כן ברגליהם ומכאן הוכיחו למש"כ בר"פ (או"ח ח"ב ד) לגבי הרגליים.
הערה: אדם שבא למדוד נעליים לקנותם וכבר נעלו אותם אחרים לניסיון האם יהא פטור עפ"י מש"כ מור וקציעה (או"ח סי' ד).
- (טז) דף עז. **הוי"ו**: השתמש לרכבו בשמן "דבש" והונה את הקונה.
נתבאר בגמ' לגבי הונאה במידה במשקל ובמנין ודיני האונאה מורחבים ומצויים בשו"ע חו"מ (רכז-רלב) עיי"ש.
הערה: אדם שנתן רכבו לתיקון והם מילאו לו שמן המונע עשן ונאכל לאט ומכרו והתברר שבשמן רגיל נאכל מהר האם יכול לחזור מהמקח?
- (יז) דף עח: **הוי"ו**: ברכה על טבילת כלים בזה"ז שהחברות בע"מ.
נתבאר בגמ' שיש איסור לשחוט קורבן פסח כשיש לא' מבני החבורה חמץ ובתו' כ' שבקורבן תמיד אין איסור כיון שהוא של ציבור.
הערה: האם אפשר לברך על כלי הנטבל הרי החברות המשווקות אותו הם בע"מ ויש להם שותפות עם גויים ע"י המניות?
- (יח) דף פ: **הוי"ו**: ברכת הגומל ליוצאת משמירת הריון.
נתבאר בגמ' ענין הבאת קורבן תודה ובשו"ע או"ח (רי"ט) נתבארו פרטי דין ברכת הגומל הנלמד מקורבן תודה.
הערה: אשה שהיתה תקופה ארוכה בשמירת הריון בסיכון ויצאה מזה האם תברך ברכת הגומל? ב. ומדוע נשים נמנעות מברכה זו?
- (יט) דף פא. **הוי"ו**: בחירת הכוס המיועד לשבירה בחתונה.
נתבאר בגמ' שאף בספק אין להביא 80 חלות לקורבן תודה ורש"י בפ' ג' כ' שהטעם הוא משום שאם יוותרו חלות יש בזה משום בל תשחית.
הערה: האם צריך לבחור כוס זולה לשבירה במעמד הנישואין משום הסוברים שיש איסור בל תשחית בכל דבר.
- (כ) דף פב. **הוי"ו**: קניית תפילין של ר"ת מכסף מעשרות.
נתבאר בגמ' שכל דבר שבחובה אינו בא אלא מן החולין ובמהרי"ל דן אם יוצא י"ח מתנות לאביונים מכסף מעשרות עיין מג"א (תרצד).
הערה: האם ניתן לקנות מכסף מעשרות תפילין של רבינו תם לחוש לדעת האריז"ל הסובר שזה חובה.
- (כא) דף פג: **הוי"ו**: יצאה לעבר הירדן האם דינה כחול.
נתבאר במשנה שכל הארצות כשירות להביא מהם את העומר ופירש"י שהכוונה לעבר הירדן והגליל שגם משם אפשר להביא עומר.
הערה: אדם שנשבע בכתובה שלא יצא לחו"ל בלא רשות אשתו וחפץ לצאת לטיול בעבר הירדן האם צריך את רשות אשתו?
- (כב) דף פה. **הוי"ו**: קניית לחם מהמאפיות מיד במוצאי פסח.
נתבאר בגמ' שסולת שהתליע רובה פסולה להקרבה ומכאן נח' הראשונים לגבי כשרות הקמח מחשש תולעים.
הערה: אלו הקונים מהנגלה הראשונה הנאפית במאפיות שהיו מושבתות במשך שבוע והתמלאו תולעים האם יכולים לאכול לחם זה?

סיפור חדש: ככל "מוציא שבת" מצאת הכוכבים וצד זמן ר"ת הצנינים אקטואליים בחוץ
מפסד קב"ה כ"כ מוסיף (א') ע"י הרב אהרן בן אדיבה פ"ט"א ! סיפור חדש: על מנהג ברורה
מסמכת קנ"ן הלכה על דרכו ככל יום בעצה 8.15 לאחר צרכית מפי הרב בן אדיבה פ"ט"א !

מעשה באדם שהגיע עם רכבו והחנה אותו בתחנת מוניות שהייתה ריקה באותה שעה, לאחר זמן הגיעו המוניות וראו אורח שחנה במקומם, התארגנו והחנו את המוניות מסביב באופן שלא יוכל לצאת ועזבו את רכבם, בצר לו הגה רעיון במוחו והתקשר לתחנת המוניות וביקש להזמין מוניות ליעדים שונים ואכן הנהגים נכנסו למוניות וכך יכול היה להשתחרר ממאסרו, האם יש לו היתר לעשות כן והאם יש לו חובת תשלומים לפחות על ההזמנה?

אלו תשובות הרבנים: מותר לו לעשות כן אך עדיף שיתקשר מיד אח"כ לבטלם!

מקורות ונימוקים: נידון זה יש לחלק אם חנה בתחנת מוניות האם נק' גזלן שהרי מי נתן להם את השטח הזה וכי ז' טובי העיר נתנו להם זאת ואף אם נאמר שהוא עשה שלא כדין מכל מקום קיי"ל בחו"מ (סי' ד') שאדם רשאי לעשות דין לעצמו ונתבאר בב"ק (כח.) הממלא חצר חבירו כדי יין משבר ונכנס משבר ויוצא מכל מקום יש חילוק ששם הכניס ברשות בעל החצר וכאן נכנס בלא רשות אולם גם הם עשו שלא ברשות שחשמו אותו ונתבאר בב"ק (מח.) שיש רשות לבעלים להוציאו אבל לא להזיקו ומכל מקום מן הישר שאף לאחר שהזמנים יתקשר הוא לבטל הזמנתם.

(ישר כח למורינו הגה"ג יצחק זילברשטיין הגה"ג אברהם בן חיים הגה"ג אליהו בר שלום והגה"ג שלמה שעיו שליט"א) **תשובה דיוונית:** אדם שהניח את המצות בער"פ בתא המטען באוטובוס וירד בתחנה האחרונה בעיר וגילה קופסא דומה לשלו אך שלו היו של חבורה מיוחדת ונתחלף ורק לאחר יו"ט גילה מיהו שלקח, האם יכול לתבוע ממנו דמים על כך? השיבנו הגה"ג אברהם בן חיים שליט"א בשו"ע (חו"מ קל"ו ב') נתבאר דין נתחלפו כליו ובאגרות משה (ח"ה או"ח ט"ז ס"ז) נתבאר שיש דברים שאין מקפידים עליהם אבל מצות ואתרוג מקפידים ומשום כך יהא דינם שונה גם לגבי נזיקין ולכך יכול לתבוע מהלוקח את דמי המצות ומנגד השני יחזיר לו את המצות ואם אכל את המצות אפשר שגילה בדעתו שלא מקפיד ויצטרך בכל מקרה לשלם את ההפרש במחיר המצות ועיין שו"ת משפטי חיים (ח"ב יד).

תשובה דח"י: האם ניתן לשבת באופן זה כאשר ספרי קודש מונחים תחת המושב? השיבנו הרה"ג משה כהניאן שליט"א שישנה מח' לגבי ישיבה על ארגז שמונחים בו ספרי קודש הובא ביו"ד (רפב בט"ז סק"ד) ולכך יש להימנע ועיין בס' שמירת כבוד הספרים (עמ' רנד).

פנינת המועדים: א. כהן ששכנעו אותו לעלות למירון וכשהגיע לשם התברר לו שאסורה הכניסה לכהנים האם יכול לדרוש מהמשכנעים את דמי הנסיעה חזרה? ב. הניעור כל הלילה במירון ורוצה להיות ערני בתפילה האם מותר לו לאכול ארטיק? ג. אשה שנדרה ח"י רוטל משקה למירון וכששמע בעלה התנגד לה האם יכול להפר? ד. בא לנסוע למירון ונעשה לו פנצ'ר וראה בזה סי' שצריך לישאר כאן האם הוא נוחש? ה. נרדם בלילה באוטובוס בדרך למירון האם מתחייב בברכות התורה או מכיון שאינו עשוי לשינת קבע יהיה פטור? **פניני דח"י:** א. אדם שמצא בצפון מצלמה ופירסם מודעות אך יצרו עמו קשר רק לאחר ששב לירושלים האם יכול לדרוש מהבעלים לבא לירושלים לקחתה? ב. אדם שנתן צדקה וזוכה בהחזר מס האם ההחזר שייך לצדקה?

פניני דיוונית: א. אדם ששוכר דירה והמשכיר לא מוכן לשמוע על בעיות בדירה האם כשהמשכיר נענה לתקן את ארונות המטבח יכול השוכר לסכם עם הנגר שיכלול גם את תיקון התריסים בחשבון שיגיש למשכיר? ב. ויזה של "יש" האם מותר להעבירה לאחר שיקנה מבצעים?

חסד:

יוסף ירד למצרים דאגו לו לריח טוב **דוד** הרג את גולית דאגו שראשו יפול לצד רגליו כדי שלא יטרח, **יוכבד** נקראת להיות מינקת ועוד משלמים לה על הנקת בנה, **יוסף** מוקיר שבת צריך לקבל את כל הנכסים הגוי טורח למכור הכל להעביר למרגלית ישר לידיו של יוסף.

מתוך מדבש:

מסופר על אחד שנגש למשגיח בסלבודקא ושאל אם התורה מתוקה מדבש אז למה לא שותים תה עם כף גמרא ולמה צריך כף סוכר? ענה לו הרב אם תיקח הרבה סוכר ומעט תה זה לא ראוי לשתיה הגמ' מדי מתוקה בשביל למתק כוס תה.

נשג קמי מרנן ורבנן ברכת יישר כח לכל אלו הנושאים ונותנים עימנו ובראשם:

לגה"ג הרב יצחק זילברשטיין. לגה"ג הרב זלמן נחמיה גולדברג. ולגה"ג הרב שמואל פנחסי. ולגה"ג הרב אשר חנניה. ולגה"ג הרב גמליאל הכהן רבינוביץ. ולגה"ג הרב אברהם בן חיים. ולגה"ג הרב שלמה שעיו. ולגה"ג הרב מנשה שוע. ולגה"ג הרב אליהו בר שלום. ולגה"ג הרב משה כהניאן, ולגה"ג הרב ציון בן אדיבה, ולגה"ג הרב אברהם חיים הרש הכהן שליט"א.

בברכת עוד יעובד בשיבה להגדיל תורה ולהאדירה יחד עם כל בית ישראל.

שאלות ותשובות לגיליון פניני הדף מס' 58

א. אדם שהזמין מצות מאפה 60 עכ"פ יר"ע והתהדר שהצופהים שבפניקים?

ת. השיבנו הגה"ג הרב אברהם בן חיים שליט"א שכיום ידוע ומקובל בשוק שיר"ש הכוונה גם לשבבניקים ועוד המציאות מוכיחה שמי שירא שמים אמיתי לא עוזב את לימודו כמה חודשים לפני הפסח לאפיית מצות. אם כן הכונה לשומרי תורה ומצות שאינם מחללים שבת וכיו"ב ולכך אין לו תביעת ממון על חבורת המצות.

ב. אננת שלקחה כסף מההורים וקנתה וולפס והניחה בן והיא מהנוהטים לא למכור חמץ?

ת. השיבנו הגה"ג שלמה שעיו שליט"א בשו"ע או"ח (תמג ס"ב) נתבאר באחרונים (מ"ב סק"יב) ג' דעות בשומר שלא מכר את החמץ אולם שם מדובר שהבעלים של החמץ גם לא מכרו ולפי"ז אם ההורים מכרו חמץ אין החמץ נאסר ואין כאן חובת תשלומין.

ג. הפרשת חלה שפסחה בתנור על המצות האם אוסרת את המצות?

ת. מרן הב"י באו"ח (סי' תסא סעי' ה) הביא בשם המרדכי שריח פת היתר בריח פת איסור לא שמענו שיאסר וכמה פעמים אנו אופים חלה עם הפת ואין מקפידין בפת ומשמע שהמצות לא נאסרו (אולם החלה אוסרת בנגיעתה את מקום התנור ויש להכשירו).

ד. אדם שפסקה צ"ע מסתפק האם להתפלל ערבית שתיים או מנחה?

ת. נחלקו בדיון זה האחרונים דעת הגה"ג הרב מאזוז שליט"א שלא יתפלל מנחה אלא ערבית שתיים בכדי שיקבל עליו תוספת שבת אולם לדעת מרן הגרע"י שליט"א יתפלל מנחה עיין מנוחת אהבה (ח"א עמ' קה) ויבי"א (ח"ז סי' לד).

ה. מורה שמצא תלמידים טראפסטים ואחד מהם מצא כסף באחורי ח"י עיי' הכסף?

ת. השיבנו הגה"ג הרב ציון בן אדיבה שליט"א עפ"י המבואר בשו"ע חו"מ (רסח ס"ג) שחצירו של אדם קונה שלא מדעתו אם היא חצר המשתמרת ואף ללא ידיעתו ולכך אם אינו רגיל שכל הזמן יעלו א"כ ברגע שירד המאבד זכה הנהג בכסף כיון שדינו שונה מחנות ששם רשות לכל אדם.

ה. אדם שיש לו קצקוצ במקום הנחת תפילין האם יצא נתיחו להסרתו אל עי"כ יבטל מצוות תפילין?

ת. השיבונו בשם מורינו הגה"ג הרב יצחק זילברשטיין שליט"א שאין לו תקנה לבטל מצוות עשה בשביל כבוד הבריות שמתבטל בקעקוע זה ואף שגדול כבוד הבריות מכל מקום יש לו דרך למנוע עצמו מבושה ואינו חייב לילך למקוה ומכל מקום יש אפשרות שיעשה את הניתוח בימים שאין מניחים בהם תפילין וזוהי יצא חובת כולם. ועיין שו"ת תשו' והנהגות ח"ג.

ה. בית המדרש שיש בו קביעות כל צרכיו האם מתחייב באמנה בפרט?

ת. השיבונו הגה"ג הרב אברהם בן חיים שליט"א עפ"י מש"כ השו"ע (יו"ד רפ"ו) שבית המדרש חייב במזוזה ללא ברכה וכו' (סק"י) שכל זה הוא בדירה שישנים גם בלילה ודירת יום אינה נחשבת לדירה וה"ה כאן.

ה. אדם שנתחלפו לו תפילין על יד רש"י ור"ת מה תקנתו?

ת. השיבונו הגה"ג הרב גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א שיש לו אפשרות להניח את של יד בלא ברכה ואז להניח את תפילין של ראש בברכה וכו"כ כה"ח (או"ח כ"ו סק"ב) לגבי אדם שאין לו אלא תפילה אחת של רש"י והאחרת של ר"ת יניחם דאין תפילות מעכבות זו את זו ואם של יד הוא של ר"ת ושל ראש רש"י יניח תפילין של יד ללא ברכה ויברך על תפילין של ראש.

ה. אדם שאותו כרי פיד שמאלו האם רשאי להעבירו בעת הפרשה ליד ימין?

ת. השיבונו הגה"ג הרב ציון בן אדיבה שליט"א עפ"י מש"כ בשו"ע או"ח (קצא ג') שאין לעשות מלאכה בעת הברכה ומשמע מכך שכל דבר שהוא צורך הברכה עושה גם בשעת ברכה כיון שאינה מלאכה ומסופר על הרב מברסקי זצ"ל שראוהו מנגב ידיים בעת ברכת אשר יצר ושאלוהו וענה שזה חלק מהברכה ומאותו טעם מוזגים אנו מים לכוס בהמ"ז ויל"ע במ"ש האחרונים באדם שבא להתעטף בציצית יקפלנה לפני הברכה ולא בשעת הברכה.

ה. אדם שקנה סנדקאות כספ"ר רב ולא נתעשר האם יכול לתבוע את כספו חזרה?

ת. השיבונו הגה"ג הרב אברהם חיים הרש שליט"א עפ"י מש"כ הרמ"א (יו"ד רס"ה יא) שכל סנדק הוי כמקטיר קטורת ובביאור הגר"א שם (ס"ק מו) כ' מעולם לא ראינו אדם שנתעשר מזה ומכל מקום נוהגים כן עפ"י צוואת ריה"ח. ובבית"ס (או"ח קנ"ח) כ' אפ"ל עשיר כרבי אלעזר בן חרסום צריך לקטורת שהרי מזלו של אדם פעם למעלה.

ה. אדם שמחמיר לזרוק אכיל הנמצא על היצפה בפסח האם יש בזה מועד כל תשחית?

ת. השיבונו הגה"ג מאיר סנדר שליט"א משמיה דמרן הגריש"א שליט"א שאינו עובר בבל תשחית מכיון שעושה כן מחמת חומרא וכעין זה כ' האחרונים לגבי אדם שמעשר כל דבר אף שרוב הבנ"א לא מעשרים אותו אין בזה משום בל תשחית ועיין שו"ת שה"ל (ח"ט סי' קכ) (ואו"ח קעא).

ה. נילון הנכרך סביב למזוזה האם צריך לניעה?

ת. השיבונו הגה"ג הרב יוסף חיים הלוי בירנבוים שליט"א עפ"י מש"כ בס' גנזי הקודש (פ"ו סעי' כ"ב) שיש לגנוזה והא עפ"י מש"כ בנא"ל (או"ח קנ"ד) שבביאור הגר"א משמע שכל דבר שנוגע בקדושה אף שהוא רק לשמירה צריך גניזה ובשם הגה"ג הרב ניסים קרליץ שליט"א כ' שאם כרכה בב' עטיפות אין החיצונה צריכה גניזה.

נודה לכל הרבנים ששלחו לנו את תשובותיהם (שמות העונים יפורסמו בגיליון הבא)

בהגרלה לחודש ניסן ע"ס 100 נח זכה הרה"ג מאיר סנדר שליט"א {ירושלים}

תשובות ניתן לשלוח לפקס מספר 02- 5817174 או לרח' פולנסקי 26 עבור פניני הדף ירושלים

ברכת יישר כוח לכל השולחים תשובות ניתן לשלוח גם חלק מהתשובות. (ניתן לציין שלא לפרסם את השם)

וברכותינו לעשרות האברכים המסייעים בהפצת הגיליון בכל רחבי הארץ. ולכל המצטרפים אליהם.

הפרכת חילכם לאופיייתא מערכת "פניני הדף"

מעשה בעשיר שהוצרך לנסוע לעיר הגדולה ליריד הוא בחר לנסוע בספינה, שתי משרתים סחבו את מזוודותיו לתא המפואר במחלקה הראשונה, מאחוריו צעד לו גנב ששם את עינו על העשיר והזמין תא בצמוד לתאו של העשיר, ואכן בכל הזדמנות שהעשיר יצא מחדרו נכנס הגנב לתאו וחישב בקפדנות, אולם העלה חרס בידו אף לא זהוב אחד מצא, והוא לא התיימש נותרו יומיים לסיום ההפלגה ובכל הזדמנות שהעשיר יצא למסעדה הגנב היה נכנס ומחפש, הרים את המזרון ולא מצא, דפק על ריצפת התא אולי שם נמצא המטמון, טיפס על התקרה אולם אין זכר לכסף, וביום האחרון לשהותם בספינה פנה לעשיר ואמר אני "גנב מומחה" ואני מוריד את הכובע בפניך, הרי נוסע אתה ליריד ובודאי לא באת ריקם תגלה לי היכן החבאת את כל ממוןך? ואז הוביל אותו העשיר לתאו של הגנב עצמו היי! זה התא שלי אמר הגנב והעשיר ענה נכון וזו המיטה שלך נכון? הוא הרים את המזרון שישן עליו הגנב והראה לו את כל שקי הזהב שישן עליהם ושמר עליהם!..

הרבה אנשים מנסים לחפש את האושר שלהם אצל השני ולא יודעים שזה נמצא מתחת למזרון שלהם אז בקשה קטנה לנו הרימו את המזרון ושלחו לנו כמה זהובים שנוכל להמשיך את המפעל להחדרת מתיקות התורה!

בארץ ובחו"ל! אנו רוצים להודות מקרב לב לאלו שתדמו מכיסם למען המשך הוצאת הגיליון למשלוח תרומות למערכת "פניני הדף" רח' פולנסקי 26 י-ם עלות הפצה בכל עיר היא בסך 100 ₪ בלבד כל החפץ להחזיק את הגיליון שמפיץ תורה

לכל פינה בקרב לומדי התורה. ניתן לפנות לטל' 02-5829850 או פקס' 02-5817174

ועם פרחים ימלא אכילת ליבכם למופת

נשאר כוס תנחומים לאורינו האה"ג הרב מנשה שוץ שליט"א על פטירת אחותו צ"ה.

ולאספחת מו"ר האה"ג הרב ישראל פסח פינהנדלר זצוק"ל מח"ס שו"ת אפני יוספה.

יה"ר שלא ימאצ עוד שו"ת וספר ביותם ועל שמחה יהיה מנת חלקם אמן!

לע"נ אבינו מורה דרכינו הרה"צ מימון (בן אדיבה) בן מסעודה זצוק"ל

ולע"נ דוד בן זהרה ז"ל מזל בת שמחה ז"ל לבנה בת מרים ז"ל ר' מיכאל ז"ל בן ברוך

לזיווג האון לאשר בן יוסף ונתנאל בן זקליון ויואל בן שמחה וצור ואכל בת שמחה הי"ו